

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

*Külügyi Bizottság
Emberi Jogai Bizottság
Fejlesztési Bizottság*

21.9.2009

KÖZLEMÉNY A KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

Tárgy: SZAHAROV-DÍJ A GONDOLATSZABADSÁGÉRT, 2009

A képviselők a mellékletben megtalálják a gondolatszabadságért adományozandó 2009-es Szaharov-díj jelöltjeinek felsorolását ábécérendben, akiket a Szaharov-díj alapszabálya értelmében az Európai Parlament legalább 40 képviselője vagy egy képviselőcsoport jelölt. A melléklet a Titkársághoz beérkezett indoklásokat és életrajzokat is tartalmazza.

KÜLSŐ POLITIKÁK
FŐIGAZGATÓSÁGA

CM\791068HU.doc

PE428.249v02-00

HU

Egyesülve a sokféleségben

HU

SZAHAROV-DÍJ A GONDOLATSZABADSÁGÉRT, 2009

A képviselőcsoportok és egyéni képviselők által javasolt jelöltek ábécérendben

Jelölt	Tevékenység	Jelölte
Dr. Izzeldin Abuelaish	Palesztin nőgyógyász, a Gázai övezet legnagyobb menekülttáborának (Jabalia) lakója, aki hivatását – önkéntes választása alapján és békeszeretetétől vezérelve – a „határ” mindkét oldalán, Izraelben és Palesztinában egyaránt gyakorolja.	Jelölte Véronique de Keyser, Hans Gert Pöttering, Caroline Lucas és 52 további képviselő
Vicente Ferrer Alapítvány	Az Indiában élő kisebbségek védelmét és jogaik előmozdítását, valamint a súlyos szegénység felszámolását célul kitűző alapítvány.	Jelölte Andrés Perelló és 39 további képviselő
Dawit ISAAK	Eritreai újságíró, író és drámaíró, politikai fogoly 2001 óta.	Jelölte Eva-Britt Svensson az Egységes Európai Baloldal/az Északi Zöld Baloldal Képviselőcsoportja nevében (GUE/NGL), valamint Olle Schmidt és 31 további képviselő
Mariam LAMIZANA	Burkina Faso társadalmi fellépésért és nemzeti szolidaritásért felelős minisztere, a nők nemi szervének megcsonkítása ellen folytatott küzdelem aktivistája	Jelölte Francesco Speroni a Szabadság és Demokrácia Európája Képviselőcsoport nevében (ELD/EFD)
Ludmilla Alexejeva, Oleg Orlov és Szergej Kovalev a MEMORIAL nevében, valamint az összes többi emberi jogi aktivista Oroszországban	A posztszovjet államokban az alapvető jogokat előmozdító szervezet.	Jelölte Rebecca Harms és Daniel Cohn-Bendit a Zöldek/ az Európai Szabad Szövetség Képviselőcsoportja nevében
MEMORIAL	A posztszovjet államokban az alapvető jogokat előmozdító szervezet.	Jelölte Saryusz-Wolski és 59 további képviselő

<p>Dr. Denis MUKWEGE</p>	<p>Orvos, a bukavui Panzi Kórház alapítója és vezetője, szakterülete a nemi erőszak és szexuális visszaélések áldozataivá vált nők és lányok segítése.</p>	<p>Jelölte Guy Verhofsdtadt a Liberálisok és Demokraták Szövetsége Európáért Képviselőcsoport nevében (ALDE)</p>
<p>Thaddeus atya, NGUYEN VAN LY</p>	<p>Római katolikus pap és kiemelkedő vietnámi másként gondolkodó, aki részese volt a demokratikus mozgalmaknak, amiért csaknem 15 évre bebörtönözték.</p>	<p>Jelölte Michael Gahler és 44 további képviselő</p>
<p>Shadi SADR Neda és azon iráni polgárok névében, akik az emberi jogok tiszteletben tartásáért küzdenek</p>	<p>Emberi jogokkal foglalkozó iráni ügyvéd, feminista, aktivista és újságíró, tevékenységének középpontjában különösen a halálbüntetés és a halálra kövezés eltörlése, valamint a nők jogai és az egyenlőség állnak.</p>	<p>Jelölte Marietje Schaake és Barbara Lochbihler, valamint 38 további képviselő</p>
<p>Roberto SAVIANO</p>	<p>Olasz újságíró és író, akit az olasz maffia megfenyegetett a szervezett bűnözés ellen indított, megalkuvást nem ismerő támadása miatt.</p>	<p>Jelölte Sonia Alfano és 39 további képviselő</p>

Dr. Izzeldin Abuelaish

Dr. Abuelaish palesztin nőgyógyász, a Gázai övezet legnagyobb menekülttáborának (Jabalia) lakója, aki hivatását – saját döntése alapján és békeszeretetétől vezérelve – a „határ” mindkét oldalán, Izraelben és Palesztinában egyaránt gyakorolja. A három leányát néhány órával a 2009 januári fegyverszünet életbe lépése előtt egy bombatámadásban elveszítő, fájdalomtól összetört palesztin orvosról készült fotók bejárták a világsajtót. Az őt ért személyes és családi tragédia ellenére dr. Izzeldin Abuelaish továbbra is az izraeli és a palesztin nép közötti békekötésért harcol, és fáradhatatlanul munkálkodik azon, hogy a háborúktól és erőszakos összecsapásoktól meggyötört közösségek közé hidat verjen.

Három elhunyt leánya – a 20 éves Bisan, a 15 éves Mayar és a 14 éves Aya –, valamint eltűnt unokahúga emlékére dr. Izzeldin Abuelaish tervei között szerepel egy nemzetközi alapítvány létrehozása, amely nemcsak a Gázai övezetben, hanem az egész világon a lányok és asszonyok iskoláztatásáért tevékenykedne.

Március végén dr. Abuelaish az Európai Parlament vendégeként találkozott annak elnökével, Hans-Gert Pötteringgel is. Látogatása során karizmatikus személyisége és tartalmas gondolatai mély benyomást tettek hallgatóságára (ennek részleteit lásd a mellékletben). A Parlamentben politikusok mellett a belga civil társadalom képviselőivel is találkozott.

Személyében hallgatósága egy rendkívül erkölcsös, mélyen humanista érzelmű és toleráns embert ismerhetett meg, aki mindenki számára követendő példa lehet ott, ahol a radikális, korlátolt, olykor fanatikus felhangú beszédek gyakran túl tág teret nyernek, megakadályozván a békekötéshez elengedhetetlen valódi párbeszéd kibontakozását.

Ha az Európai Parlament hírnevével rendelkező nemzetközi szervezet a Szaharov-díjat egy ilyen emblematikus személyiségnek ítelné, az **különösen pozitív üzenetet** hordozna a konfliktus által érintett népek és a világ közvéleménye számára.

Számomra dr. Izzeldin Abuelaishnál senki sem testesíti meg jobban a megelhető és megteremthető **békét**.

Vicente Ferrer Alapítvány

A Vicente Ferrer Alapítványt 1969-ben hozták létre, célja az Indiában élő kisebbségek védelme és jogaik előmozdítása, valamint a súlyos szegénység felszámolásának támogatása.

A Vicente Ferrer Alapítvány főként Indiában folytatja tevékenységét, Anantapur régió mind a 2278 falvában, amely az ország legkevésbé fejlett térsége, és egyben a világ egyik legszegényebb régiója. **Fejlesztési programjainak több mint 2,5 millió ember a kedvezményezettje, akik a hindu kasztrendszer leghátrányosabban megkülönböztetett közösségeihez tartoznak: a dalitok vagy érinthetetlenek, törzsi csoportok és az alsó kasztok.**

Az Alapítvány munkája az emberi jogok terén elért eredmények jól látható példája. Az integrált fejlesztési programoknak köszönhetően, amelyek először a szociális és gazdasági jogok javítására összpontosítanak, **garantálják az embereknek az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz és a közegészségüghöz való jogot, valamint a tisztességes lakhatáshoz való jogot.** Egyben **egyedi programokat is kidolgoztak, amelyek a fogyatékkal élő emberek szükségleteivel foglalkoznak, amit gyakran figyelmen kívül hagynak Indiában.**

Szintén jelentős az Alapítvány által a nők jogaiért folytatott munka. Az Indiában élő nők kettős megkülönböztetést szenvednek el, nem csak körülményeik miatt, hanem azért is, mert alacsonyabb kasztba tartoznak. Az Alapítvány nemekkel kapcsolatos projektjeinek célja a nők egyesülési jogainak támogatása, a lányok és tizenévesek oktatáshoz való jogának előmozdítása, valamint a tisztességes munkához való jog elősegítése képzési programok és a mikrohitelhez való hozzáférés keretében.

A kultúra és az indiai nők és férfiak szokásainak tiszteletben tartása a szervezet alapvető elveinek és értékeinek részét képezik. Az ökológia is hangsúlyos szerepet kap az alapítvány munkájában, valamennyi projekt szem előtt tartja a környezeti fenntarthatóság szempontjait és a jövő nemzedékeinek jólétét.

Indiában a Vicente Ferrer Alapítvány által 50 éve folytatott munka feltétlenül hozzájárult sok ember életszínvonalának javításához. Az Alapítvány erőteljesen támogatta az emberi méltóságot, az egyenlőséget és mindazok emberi jogainak védelmét, akiknek kevesebb lehetőségük van a jogok érvényesítésére.

Vicente Ferrer életrajza

Vicente Ferrer 1920. április 9-én született Barcelonában (Spanyolország).

A spanyol polgárháborúban a köztársaságiakat támogatta és mellettük harcolt, részt vett az „ebroi csatában” és a köztársasági hadsereg Franciaország felé tartó visszavonulásában, miután a katalóniai front összeomlott. 1939-ben visszatért Spanyolországba, ahol a Franco vezette hatóságok egy évre a betanzosi koncentrációs táborba küldték.

1944-ben abbahagyta jogi tanulmányait, hogy jezsuita legyen, azzal a világos céllal, hogy „másokon segítsen”.

1952. február 13-án Vicente Ferrer jezsuita misszionáriusként Mumbaiba utazott. Annak ellenére, hogy feladata spirituális fejlődésének kiteljesítése volt, első missziója alatt, Manmadban úgy döntött, hogy felfedezi és megismeri az embereket, szükségleteiket, elnyeri bizalmukat, megpróbálva megoldást találni szenvedésükre. Egy páratlan munkarendszert indított el a parasztok között, amely növelte a tudatosságot körükben és egy nagyszerű szolidaritási mozgalmat teremtett meg. „Az adakozás csodája” abban a kezdeményezésben áll, hogy kis összegű gazdasági segílyt és technikai tanácsadást nyújtottak a parasztoknak, hogy öntözni tudják ültetvényeiket. Amint minden paraszt visszafizette a segílyt és a kapott támogatást, a „csoda” elterjedt a közösség többi tagjai között is.

A kezdetek óta megpróbált megoldásokat átültetni a gyakorlatba az emberek számára, például kis szövetkezeteket, amelyeket kutak ásására szerveztek, vízellátásra szolgáló csatornázást, magtározókat, kis öntözött földeket. Ugyanakkor Ferrer elkötelezett volt a közösségi szolgáltatások létrehozása mellett is, és néhány földterület átengedésének köszönhetően két iskolát, egy kórházat és két diákszállást épített, ahol mintegy ezer diákot helyezett el akkoriban.

A kormányzó szervek néhány ágát aggodalommal töltötte el a parasztok Vicente Ferrer iránti szimpátiája, mivel saját érdekeik veszélyeztetését látták benne. Az Illustrated Weekly-ben, a leginkább olvasott indiai napilapban „A csendes forradalom” címmel publikált cikk ahhoz vezetett, hogy 1968. április 27-én kiutasítási végzést adtak ki ellene, arra kényszerítve őt, hogy 30 napon belül hagyja el az országot. A végzés ellen parasztmozgalom alakult Vicente Ferrer támogatására, amelyhez vallási vezetők, politikusok és értelmiségiek is csatlakoztak. Madu Metha – az egyik legbefolyásosabb és legaktívabb társadalmi vezető Mumbaiban – volt a koordinátora e támogató bizottságnak. Alig két nappal a határidő előtt több mint 30 000 paraszt tette meg a 250 km-es utat Manmad és Mumbai között, a kormány előtt tanúsítva az igazság melletti elkötelezettségüket. Indira Gandhi, India miniszterelnöke a Vicente Ferrerrel folytatott rövid megbeszélés során elismerte munkája óriási értékét, és elkötelezte magát amellett, hogy megtalálja a legjobb megoldást a helyzetre, a következő egyértelmű üzenetet küldve: „Vicente Ferrer atya rövid szabadságra utazik külföldre, majd ismét örömmel fogadjuk Indiában.”

Vicente Ferrer visszatért Spanyolországba, és létrehozta az „Acción Fraternal en el Mundo” szervezetet, amelynek egyetlen célja volt: enyhíteni az emberiség kétharmadának helyzetét, akik éhínségben szenvednek. Közvetített két goano ügyében is, akiket a lisszaboni börtönben letöltendő életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték, és két hónapon belül elérte kiszabadulásukat.

Abban az időben a „Life” amerikai magazin tizenkét oldalas cikket tett közzé „A manmadi szent” címmel, miközben Spanyolországban, Olaszországban, Németországban, Indiában és Észak-Amerikában alulról építkező mozgalmak 25 000 aláírást gyűjtöttek össze, támogatva jelölését a Nobel-békedíjra.

Három hónappal azután, hogy elhagyta Indát, kérelme ellenére nem kapott engedélyt az Indiába való visszatérésre. Végül Indira Gandhi járt közben az ügyben, és elrendelte a vízum azonnali kiadását számára.

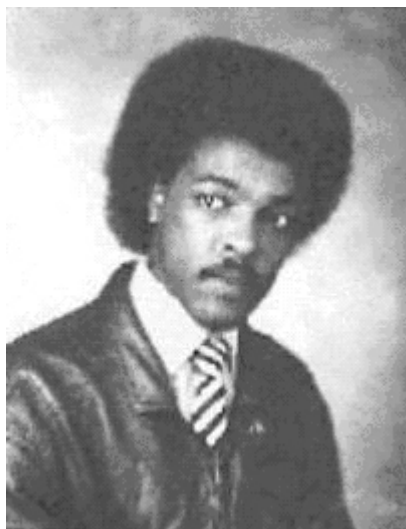
Indiába visszatérve csak az Andhra Pradesh tartomány fogadta örömmel, Vicente pedig hat önkéntessel úgy döntött, hogy a régió legszegényebb részén marad, Anantapurban, ahol nagy volt a vízhiány és az elszivatagodás problémája, és ahol szinte nem létezett egészségügy és oktatás. Itt a legradikálisabb politikusok „Ferrer, menj vissza” falfeliratokkal fogadták őt.

1970-ben kilépett a jezsuita rendből, és ugyanebben az évben feleségül vette Anne Perry brit újságírót, aki a manmadi konfliktus óta mellette volt.

Ebben a helyzetben jött létre a Vicente Ferrer Alapítvány Indiában. A Vicente Ferrer által vezetett

szervezet Anantapurs régió fejlődését támogatja. A 70-es években azonban még mindig gyanakodva figyelték, ezúttal a regionális hatóságok, amelyeket aggodalommal töltött el munkája, és amelyek ezért megpróbálták bebörtönözni őt. Vicente eljárást indított ellenük, a bíróság elé vitte az ügyet, ahol kedvező ítélet született, amely precedenst teremtett. 1996-ban létrehozta a Vicente Ferrer szervezetet Spanyolországban, hogy biztosítsa a szervezet projektjeinek pénzügyi életképességét.

A Szaharov-díj nem csupán pénzügyi támogatást jelent az Alapítványnak a dalitok társadalmi integrációját elősegítő munkája számára, hanem alapvető morális és a politikai támogatást is a kisebbségi jogok érvényesítése és az indiai hátrányosan megkülönböztetett emberek megsegítése iránt. Ez összeegyeztethető az EP dalitokat támogató álláspontjával, amelyet számos állásfoglalásban megfogalmaztak.

Dawit Isaak

Dawit Isaak újságíró, író és drámaíró. 1964. október 27-én született. Huszonkilenc évvel később – hosszú és véres szabadságharc után – szülőföldjén létrejött Eritrea állam. Háborús menekültként érkezett Svédországba 1987-ben. 1992-ben lett svéd állampolgár.

Amikor Eritrea elnyerte függetlenségét, Dawit visszatért szülőföldjére. Megházasodott, és gyermekei lettek. Végül résztulajdonosa lett az első független újságnak, a Setitnek, ahol riporterként kezdett dolgozni. Az ország függetlensége azonban törekénynek bizonyult: 1998-ban váratlanul újra fellángolt a konfliktus Etiópiával, ami pusztító határháborúhoz vezetett. Dawit visszatért Svédországba, hogy előkészítse családja biztonságba helyezését. Felesége és három gyermeke 2000 áprilisában követték. Göteborgban telepedtek le.

Egy évvel később Dawit ismét Eritreába utazott. Azon a tavaszon Aszmarában forrongott a politikai légkör. A határháború intenzív politikai vitát váltott ki. Egy tizenöt kabinetttagból álló csoport többek között demokratikus reformokat és a háborúhoz vezető események alapos, objektív értékelését követelte. Májusban, amikor a tizenöt másként gondolkodó követelése nem találtak meghallgatásra, az Interneten egy nyílt levélben fogalmazták meg bírálatukat. A levelet, valamint az elemzéseket, megjegyzéseket és a tizenöt politikusból álló csoport több tagjával készített interjúkat a szabad sajtó publikálta. Ekkor, amikor a nemzetközi közösség dermedten nézte a Világkereskedelmi Központ romjait, a kormány visszavágott a reformereknek. A tizenöt politikus közül tizenegyet néhány napon belül letartóztattak, ahogy a szabad sajtó tíz vezető újságíróját is. Köztük volt Dawit Isaak is, akit 2001. szeptember 23-án, vasárnap kora reggel vettek őrizetbe.

Azóta egyikük ellen sem emeltek hivatalosan vádat, és nem került sor tisztességes bírósági tárgyalásra. Az újságírókat és a politikusokat árulónak bélyegezték; az újságírókat azzal is megvádolták, hogy pénzügyi támogatást kaptak külföldről, ami az eritreai sajtójog szerint bűncselekmény.

Letartóztatása óta kevés jele volt annak, hogy Dawit életben van. 2001 novemberében Svédország akkori aszmarai tiszteletbeli konzulja, Lis Truelsen megpillantotta őt a rácson keresztül, és volt ideje pár szót váltani vele. 2002 áprilisában kórházba szállították – az amerikai sajtószövetség, Committee

to Protect Journalists (CPJ) szerint azért, hogy kezeljék a kínzás során elszenvedett sérüléseit. 2004 nyarán pedig Eritrea stockholmi nagykövete, Araya Desta azt mondta a svéd országos rádiónak, hogy Dawit jól van. Eddig azonban sem családja, sem a svéd hatóságok, sem pedig a nemzetközi emberi jogi szervezetek számára nem engedték meg, hogy meglátogassák. Az eritreai hatóságok azt állítják, hogy Dawit csak eritreai állampolgár, nem pedig svéd, így ügye belső ügy.

2009 januárjában az Európai Parlament Dawit Isaak és a többi bebörtönzött újságíró azonnali szabadon bocsátását követelte az Afrika szarváról szóló B6/033/2009. sz. állásfoglalásában. 2009. február 20-án az Európai Parlament elnöke, Hans-Gert Pöttering levelet küldött Eritrea elnökének, mély aggodalmának adva hangot Dawit Isaak romló egészségi állapota miatt, és megismételve az Isaak és a többi újságíró azonnali szabadon bocsátására irányuló felhívást. Arra is felszólította az eritreai hatóságokat, hogy engedélyezzék, hogy az Európai Bizottság egy tisztviselője egy orvos kíséretében meglátogathassa Isaakot.

Mariam Lamizana

Mariam Lamizana a **női nemi szervek megcsonkítása** ellen küzdő Afrika-közi bizottság (FGM) elnöke. 2006-ban Mariam Lamizana-t újra kinevezték Burkina Faso kormányának szociális cselekvési és nemzeti szolidaritási miniszterévé.

A női nemi szervek megcsonkítása ellen küzdő bizottság egy nemzetközi nem kormányzati szervezet, amelyet 1984-ben alapítottak a Dakarban (Szenegál) tartott konferencia eredményeként, amelyen 20 afrikai állam vett részt. Ma a szervezet 28 afrikai államban képviselteti magát egy 15 európai államot, az USA-t, Kanadát, Japánt és Új-Zélandot felölelő hálózat részeként.

2000-ben Mariam Lamizana több mint 40, az alulról építkező mozgalmak terén tevékenykedő (tájékoztatás, tudatosítás, oktatás) magánszeméllyel együtt megalapította a „Nők Hangja Burkina Fasóban” nevű szövetséget, amely arra törekszik, hogy a burkinai nők teljes mértékben részt vehessenek az ország társadalmi, gazdasági és politikai életében. A szövetség egyben a szegénység és az erőszak valamennyi formája elleni küzdelem egyik eszközeként mutatja be magát.

Emellett Lamizana asszony az elnöke a női nemi szervek megcsonkítása ellen küzdő nemzeti bizottságnak, annak a szervnek, amelyet 1990-ben hoztak létre a női nemi szervek megcsonkítása elleni nemzeti cselekvési terv végrehajtására, és amelynek tiszteletbeli elnöke Burkina Faso first lady-je, Chantal Compaoré.

A fent említett nemzeti bizottság jelentős erőfeszítéseinek és a női nemi szervek megcsonkításának betiltására irányuló erős politikai akaratnak köszönhetően Lamizana asszony nagyon pozitív

eredményeket ért el. Lényegében Burkina Faso az egyike azon kevés afrikai országoknak, ahol a lányok megcsönkítésének gyakorlata jelentősen visszaszorult.

Ludmilla Alexejeva, Szergej Kovalev és Oleg Orlov
a
MEMORIAL **nevében,**
valamint az összes többi emberi jogi aktivista Oroszországban

Jelölte Rebecca Harms és Daniel Cohn-Bendit a Zöldek/ az Európai Szabad Szövetség Képviselőcsoportja nevében

A Zöldek/ az Európai Szabad Szövetség Képviselőcsoportja támogatja Ludmilla Mihailovna Alexejeva, Oleg Orlov és Szergej Kovalev jelölését a 2009. évi Szaharov-díjra a **MEMORIAL** orosz emberi jogi szervezet, valamint az összes többi oroszországi emberi jogi aktivista nevében.

A Szaharov-díj immár 21 éve létezik. Két évtized után legfőbb ideje, hogy felhívjuk a figyelmet arra a számos orosz emberi jogi aktivistára, akik folytatják Andrej Szaharov munkáját. A **MEMORIAL** e számos aktivista szerepvállalásának kollektív szimbóluma. Az egyikük volt Natália Estemirova, aki a csecsenföldi gyilkosságok és emberrablások után nyomozott. Holttestét 2009. július 15-én találták meg Ingusföldön. A Memorial irodájában több alkalommal is razziákat tartottak, 2009. július 18-án pedig a Memorial felfüggesztette tevékenységét Csecsenföldön, azzal indokolva ezt, hogy „nem tehetjük kockára munkatársaink életét, még akkor sem, ha készek ellátni munkájukat”.

A Zöldek Képviselőcsoportja javasolja, hogy tüntessék ki a Memorial fontos munkáját, és a díjjal járó pénzüsszeggel anyagilag is támogassák a Memorial munkáját. Javasoljuk továbbá, hogy a kitüntetést az egész életen át végzett munkájuk megbecsüléseként a Memorial és a számos oroszországi emberi jogi aktivista nevében három személy kapja meg:

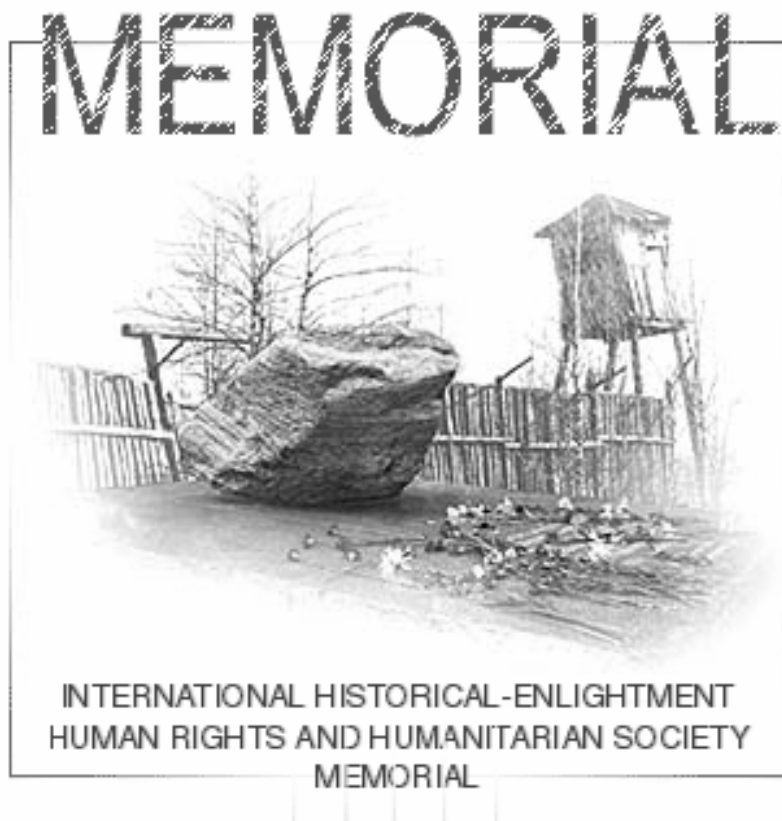
Szergej Kovalev, aki 1969-ben a Szovjetunióban megalapította az első szovjet emberi jogi szövetséget, az Emberi Jogok Védelmezésének Kezdeményező Csoportját, és a Memorial egyik megalakítójává vált. Kovalev nyíltan bírálta Borisz Jelcin és Vlagyimir Putyin kormányainak autoriter tendenciáit. 1996-ban tiltakozásul lemondott Jelcin elnöki emberi jogi bizottságának vezetői tisztségéről. 2002-ben nyilvános bizottságot szervezett a moszkvai lakónegyedek ellen 1999-ben elkövetett bombamerényletek kivizsgálására, amelyet lényegében megbénítottak a bizottság tagjainak zaklatása és az ellenük elkövetett merényletek után.

Ludmilla Mihailovna Alexejeva, aki Andrej Szaharovval és másokkal együtt megalapította a Moszkvai Helsinki Csoportot annak felügyeletére, hogy Moszkva betartja-e az 1976-os Helsinki Záróokmányt. Az 1960-as évek óta Alexejeva kampányokat folytatott a letartóztatott másként gondolkodókat megillető tisztességes bírósági tárgyalások és a médiában való objektív bemutatásuk érdekében. Kizárták a kommunista pártból, és megfosztották szerkesztői állásától, amelyet egy tudományos magazinnál töltött be. Alexejeva Garri Kaszparovval és Georgij Szatarovval társelnöke volt a Pánorosz Polgári Kongresszusnak, amelyből később, 2008. januárban Alexejeva és Szatarov kilépett a Kaszparovval való nézeteltérés miatt. Mindig kritikus volt a Kreml emberi jogi eredményeivel kapcsolatban, és azzal vádolta a kormányt, hogy nacionalista politikáival bátorítja a szélsőségeseket, mint például a grúzok tömeges deportálását 2006-ban, az utcai piacokon dolgozó külföldiek elleni rendőrségi razziákat, valamint az ingusföldi orosz fellépést.

Oleg Orlov, a Memorial jelenlegi elnöke. Szeptember 25-én a moszkvai Tverszkói Bíróság megkezdte a tárgyalást a csecsen elnök, Ramzan Kadirov által Orlov ellen indított perben, aki „rágalmazással, valamint becsületének és méltóságának megsértésével” vádolta őt. Orlov azzal vádolta Kadirovot, hogy ő áll Natália Estemirova csecsen jogi aktivista meggyilkolása mögött. Magát Orlovot és három újságírót 2007. november 23-án elrabolták Ingusföldön, ahol megverték és kivégzéssel fenyegették őket, majd megszabadultak tőlük.

A MEMORIAL-t eredetileg azon kezdeményezés keretében hozták létre az 1980-as évek végén, amelynek célja az volt, hogy emlékhelyet hozzanak létre a sztálini elnyomás áldozatainak. „Támogatni az érett civil társadalmat és a demokráciát a jogállamiság alapján és így megakadályozni a totalitarizmus visszatérését”. Később Polgári Jogi Védelmi Szervezetté bővítették a Memorialt, amely „a demokrácia és jogállamiság értékein” alapul, „hogy megszabaduljunk a totalitárius mintáktól, és megszilárdítsuk az emberi jogokat a mindennapi politikában és a közéletben”.

2004-ben a Memorial az Oroszországban és a Szovjetunió egykori államaiban elkövetett emberi jogi jogsértések dokumentálásáért elnyerte a Right Livelihood Award kitüntetést, amelyet Alternatív Nobel-díjként is ismernek. A Memorial megszervezte a jogsegélyt és a pénzügyi segítségnyújtást a Gulag áldozatai számára, de a szervezet nagy elismerést szerzett az Orosz Föderáció területén a kényszermigránsok és lakóhelyüket belföldön elhagyni kényszerült személyek érdekében tett fellépéseikért, valamint az afrikai, ázsiai és közel-keleti migránsokért tett szerepvállalásáért is. Kutatásokat folytat a politikai elnyomás jelenlegi eseteiről, és könyvekben, cikkekben, kiállításokon és társszervezeteinek weboldalain teszi közzé megállapításait.

MEMORIAL

A Memorial azért dolgozik, hogy feltárhasson az igazság a Szovjetunió általi politikai elnyomással kapcsolatban, és demokratikus jövőjük biztosítása érdekében felveszi a küzdelmet a posztszovjet államokban elkövetett emberi jogi visszaélésekkel szemben.

A szervezet első vezetője Andrej Szaharov volt. Megalapítása óta a szervezet fáradhatatlanul dolgozik a totalitárius elnyomásról folytatott történelmi kutatás nyilvános levéltárának kiépítésén. Jelenlegi munkája az egykori szovjet államok konfliktusövezeteiben az emberi jogi jogsértések elleni küzdelemre összpontosul, tevékenesen védelmezve a menekülteket, valamint a megkülönböztetés és politikai elnyomás áldozatait.

A Memorialt díjjal kell kitüntetni azért a folyamatos létfontosságú munkáért, amelyet az EU-val szomszédos országokban végez, figyelemmel kísérve a tényleges vagy potenciális konfliktushelyzettel szembesülő országok – Azerbajdzsán, Örményország, Grúzia, Tádzsikisztán, Moldova és Ukrajna – helyzetét. A szervezet munkáját ugyanakkor folyamatos veszély fenyegeti. 2009 júliusában arra kényszerítették a Memorialt, hogy függessze fel emberi jogi tevékenységét Csecsenföldön, miután Natália Estemirova emberi jogi aktivistát elrabolták, majd holttestét Ingusföldön találták meg.

A Memorial rendkívüli munkáját más nemzetközi szervezetek is elismerték. 2004-ben a szervezet elnyerte a Right Livelihood Award kitüntetését, amelyet Alternatív Nobel-díjként is ismernek, valamint az UNHCR Nansen Refugee Award kitüntetését.

Dr. Denis Mukwege

„Kongóban, ahol évente nők tízezreit erőszakolják meg brutálisan, Dr. Denis Mukwege meggyógyítja megtört testüket és lelküket”.
Eve Ensler, a „Vagina monológok” szerzője

Dr. Denis Mukwege a bukavui (Kongói Demokratikus Köztársaság) Panzi Kórház alapítója és jelenlegi vezetője. Szakterülete a női nemi szerveken végzett rekonstruktív sebészet, életét pedig annak szentelte, hogy segítsen annak a több tízezer kongói nőnek és lánynak, akik csoportosan elkövetett nemi erőszak és brutális szexuális visszaélések áldozataivá váltak.

Denis Mukwege 1955. március 1-jén született. Kilenc gyermek közül a harmadikként született meg a pünkösdi lelkész családjában. Azért kezdett el orvostudományt tanulni, mert meg akarta gyógyítani a betegeket, akikért lelkész apja egész életében imádkozott. Miután diplomát szerzett a burundi orvostudományi egyetemen, a Dél-Kivuban működő lemerai keresztény kórházban dolgozott a Kongói Demokratikus Köztársaságban. Ott ismerte fel, hogy a falusi nők, akik nem jutnak hozzá szakorvosi ellátáshoz, milyen nehézségekkel szembesülnek a szülés során, ezért úgy döntött, hogy nőgyógyászatot/szülészeti tanul a CHU-n a franciaországi Angers-ban.

1989-ben tért vissza a lemerai kórházba, ahol szülészeti/nőgyógyászati központot alapított a kisegítő személyzet képzése után. E szolgálat helyi szinten, de a Kongói Demokratikus Köztársaság határain túl is ismertségre tett szert. Sajnos a kórházat 1996-ban, az első kongói polgárháborúban teljesen lerombolták.

Lemerai túlélőként Dr. Mukwege áttelepült Bukavuba. Észlelte, hogy Bukavu város déli részén nincsenek olyan egészségügyi létesítmények, amelyek segítenének a nőknek a szülésben. Ezért elhatározta, hogy Panziban egy szülészeti osztályt épít, amely műtővel is el van látva. A kórház azonban már felavatásától kezdve nagy számban fogadott olyan betegeket, akik szexuális erőszak áldozataivá váltak, némelyikük csak 3 éves volt, sokan pedig súlyos sérülésektől és csonkításoktól

szenvedtek. Így született meg az ötlet, hogy szakszolgálatot hozzanak létre a szexuális erőszak áldozatainak.

Jelenleg a 334 ágyas kórház átlagosan 10 nőt fogad naponta, akinek 30%-a jelentős sebészeti beavatkozáson esik át. E betegek közül sokan csoportosan elkövetett nemi erőszak áldozatai, némelyiküknek a belső szerveit is megsértették bajonettel, fadarabokkal, vagy esetenként puskával.

Dr. Mukwege naponta gyakran 18 órát is dolgozik. A Panzi Kórház 1999-es alapítása óta több mint 21 000 nőt és gyermeket végzett rekonstruktív sebészeti beavatkozást, néhány betegen többször is. A feladat egyre nehezebbé válik, ezért Dr. Mukwege nővérek, szülésorvosok és orvosok képzésén dolgozik. A képzést a női nemi szervek rekonstruktív sebészetének nemzetközi szakértőivel együttműködve végzik, akik az Addis Ababa-i Fistula Kórházban dolgoznak.

2008 decemberében és 2009 januárjában Dr. Denis Mukweget számos nemzetközi díjjal tüntették ki munkája elismeréseként, amelyet a szexuális erőszak több tízezer áldozatának kezelése terén végzett a Kongói Demokratikus Köztársaságban. Ezek közé tartozott az Egyesült Nemzetek 2008-as Emberi Jogi Díja, a 2008-as Olof Palme Díj a béke előmozdítása terén elért egyedülálló eredményekért, valamint az, hogy Daily Trust nigériai újság az Év Afrikaijává választotta 2008-ban. A kitüntetések segítettek felhívni a világ figyelmét arra a jelenségre, amelyet Mukwege és mások úgy írnak le, mint a szexuális erőszak „járványa” a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén, ahol az egymással küzdő felek a nők és lányok ellen elkövetett módszeres nemi erőszakot a polgári lakosság terrorizálására és elűzőzésére használják.

Az erőszak elkövetői között voltak a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén jelen lévő ruandai hutu lázadók, a kongói kormány katonái és a különböző fegyveres bandák. Ahogy Mukwege fogalmazott, a régió mindegyik egymással harcban álló fele „*közös ellenségnek nyilvánította a nőket*”. Az erőszak megszüntetésének eszközeként sürgette a nemzetközi közösség nagyobb szerepvállalását, beleértve az ENSZ erőteljesebb mandátumát, a Kongói Demokratikus Köztársaságban. Mukwege reméli, hogy a díjjal járó pénzjutalmat olyan szolgálatok kialakítására használhatja fel, amelyek célja, hogy segítsenek a szexuális erőszak túlélőinek a társadalomba való visszailleszkedésben.

Bibliográfia:

Encyclopedia Britannica : <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1537502/Denis-Mukwege>

A bukavui Panzi Kórház (hivatalos weboldal): <http://www.panzihospitalbukavu.org/>

A Fistula Alapítvány (hivatalos weboldal): <http://www.fistulafoundation.org/congo/>

Thaddeus atya, Nguyễn Văn Lý

Nguyễn Văn Lý 1946. május 15-született. Római katolikus pap és kiemelkedő vietnámi másként gondolkodó, számos demokratikus mozgalomban vett részt, amiért összesen csaknem 15 évre bebörtönözték. Folyamatos bebörtönzéséért és állandó erőszakmentes tiltakozásáért az Amnesty International 1983 decemberében a lelkiismeret foglyának nyilvánította Nguyen Van Ly-t.

Nguyễn Văn Lý már az 1970-es években megkezdte másként gondolkodó tevékenységét. 1977-től 1978-ig egy évet töltött börtönben, majd 1983 májusától 1992 júliusáig további kilenc évet, mert „ellenezte a forradalmat és rombolta a nép egységét.”

2001. május 17-én Ly atyát letartóztatták, és 2001 októberében újabb 15 év börtönre ítélték a szólásszabadság védelmében folytatott tevékenységéért. Nemzetközi nyomásra Ly atyát 2004 elején szabadon engedték a börtönből, azonban házi őrizetben marad Hue érsekségben.

2006. április 8-án Ly atya más írókkal közösen elkészítette a „Szabadságot és demokráciát Vietnamnak nyilatkozatot”. Később a nyilatkozat aláírói „Bloc 8406” névvel illették magukat, utalva a dokumentum kiadásának dátumára.

2006. április 15-én Ly atya és három másik pap közzétette a „Szabad Beszéd” (Tự Do Ngôn Luận) című szamizdat on-line kiadvány első számát.

2006. szeptember 8-án Ly atya részt vett a Vietnami Progresszív Párt (Đảng Thăng Tiến Việt Nam) megalakításában.

A Bloc 8406 nyilatkozat támogatásáért 2007. március 30-én újabb nyolc év börtönre ítélték. A bíróság előtti megjelenését közvetítette a televízió Vietnamban, és külföldi riporterek is jelen lehettek. A tárgyalás alatt, amikor Ly atya megpróbálta bekiabálni az egyik tiltott, ellenzéki jelszót („Đả Đào Cộng Sản” – „le a kommunizmussal”), a mögötte álló biztonsági őr azonnal befogta a száját, így hallgattatva el őt. Az erről készült videó és kép később körbejárta az egész világot, és ügyére széles körben felhívta a nemzetközi figyelmet.

Shadi Sadr

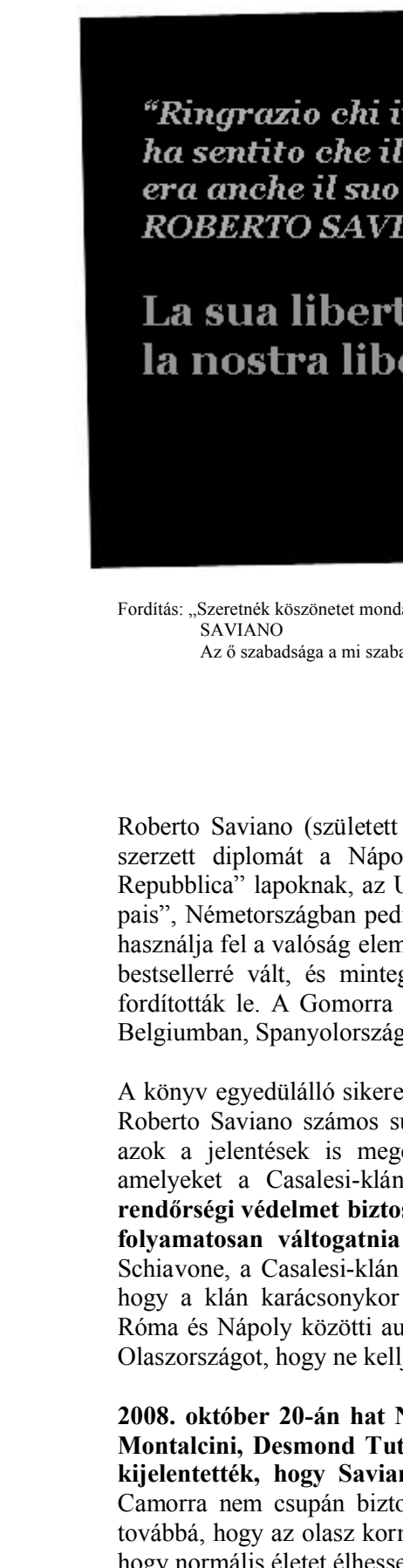
Sadr asszony már **régóta tevékenykedik emberi jogi aktivistaként** Iránban, és tagja az Emberi Jogi Riporterek Bizottságának. Shadi Sadr, ügyvéd és újságíró, 2007. márciusi bezárásáig a Raahi, egy nőknek segítő jogi tanácsadó központ igazgatója volt. Létrehozta a *Zanan-e Iran* (Irán női) weboldalt, az első olyan oldalt, amely az iráni nőjogi aktivistákkal foglalkozik, emellett pedig átfogóan írt az iráni nőkről és törvényes jogaikról. Síkra száll a morális bűncselekményekkel vádolt nőkért, és szenvedélyesen küzd a halálbüntetés megszüntetéséért, kezdve az összes halálra kövezés eltörlésével.

Aktivistákat és újságírókat képviselt, emellett pedig számos olyan nőt képviselt, akiket halálra ítélték, de ezt követően az ítéletet megváltoztatták. Részt vett az „Vessünk örökre véget a kövezésnek” kampányban is. Shadi Sadr-t korábban, 2007. március 4-én fogva tartották az öt nőjogi aktivista tárgyalásával kapcsolatos teheráni tiltakozások alatt.

Sadr-t 2009. július 17-én erőszakosan letartóztatták Teheránban, amikor imádkozni indult. Egy csoport nőjogi aktivistával sétált egy forgalmas út mellett, amikor egy azonosítatlan, civil ruhás férfi berántotta őt egy autóba. Elvesztette fejkendőjét és kabátját az ezt követő dulakodásban, de kis időre sikerült kiszabadulnia. Azonban gyorsan újra elkapták, és gumibottal verték, mielőtt elvitték volna a börtönbe. Később, július végén szabadon engedték.

A jelölés indoklása

Sadr asszony éveken át síkra szállt az alapvető emberi jogokért az elnyomó iráni rendszerben.

*“Ringrazio chi in questi giorni
ha sentito che il mio dolore
era anche il suo dolore”
ROBERTO SAVIANO*

**La sua libertà è
la nostra libertà**

Fordítás: „Szeretnék köszönetet mondani azoknak, akik az elmúlt néhány napban megértették, hogy az én fájdalmam az övék is”. ROBERTO SAVIANO
Az ő szabadsága a mi szabadságunk

Roberto Saviano

Roberto Saviano (született Nápolyban, 1979. szeptember 22-én) olasz újságíró és író. Filozófiából szerzett diplomát a Nápolyi Egyetemen. Olaszországban munkatársa a „L’Espresso” és a „la Repubblica” lapoknak, az USA-ban a Washington Post-nak és a Time-nak, Spanyolországban az „El pais”, Németországban pedig a „Die Zeit” és a „Der Spiegel” lapoknak. Az irodalmat és a riportokat használja fel a valóság elemzésére, és első könyve, a 2006-ban publikált Gomorra (Mondadori) hamar bestsellerré vált, és mintegy kétmillió példányban kelt el Olaszországban, továbbá 51 országban fordították le. A Gomorra bestseller lett Németországban, az Egyesült Királyságban, Hollandiában, Belgiumban, Spanyolországban, Franciaországban, Svájcban és Finnországban is.

A könyv egyedülálló sikere és a szervezett bűnözés ellen indított, megalkuvás nélküli támadása miatt Roberto Saviano számos súlyos, halálos fenyegetést kapott. Ezeket az igazságügyi munkatársak és azok a jelentések is megerősítették, amelyek leleplezték a Saviano életére törő merényleteket, amelyeket a Casalesi-klán követett el. Emiatt **az olasz hatóságok kötelesek voltak 24 óras rendőrségi védelmet biztosítani neki. 2006. október 13. óta rejtőzködve él, és biztonsági okokból folyamatosan változtatnia kell tartózkodási helyét.** 2008 őszén az egyik informátor, Carmine Schiavone, a Casalesi-klán bebörtönzött fejének, Francesco Schiavonének az unokatestvére elárulta, hogy a klán karácsonykor bombamerénnyel likvidálni akarta Savianót és rendőrségi kíséretét a Róma és Nápoly közötti autópályán. Ugyanebben az időszakban Saviano bejelentette, hogy elhagyja Olaszországot, hogy ne kelljen olyan életet élnie, mint az elítélteknek, és visszaszerezze saját életét.

2008. október 20-án hat Nobel-díjas szerző és értelmiségi (Orhan Pamuk, Dario Fo, Rita Levi Montalcini, Desmond Tutu, Günter Grass és Mihail Gorbacsov) cikket publikáltak, amelyben kijelentették, hogy Saviano mellett állnak a Camorrával szemben, és úgy gondolják, hogy a Camorra nem csupán biztonsági és közrendi probléma, hanem demokratikus kérdés is. Úgy vélik továbbá, hogy az olasz kormánynak meg kell védenie az újságíró életét, és segítenie kell Savianónak, hogy normális életet élhessen. A La Repubblica olasz újság oldalán aláírásgyűjtés indult.

A Szaharov-díj célja a gondolat szabadság védelme. Sajnos e szabadság Európában is sérül. Ezért

Roberto Saviano jelölése erőteljes jelzés a bűnszervezetek részére.